

ช่วยเจรจาไกล่เกลี่ยค่าเสียหายโดยไม่ลงบันทึกประจำวัน ... ได้หรือไม่ !

คงไม่มีใครปฏิเสธว่า “ตำรวจไทยเป็นที่พึ่งของประชาชน” ในเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการจับโจรผู้ร้าย การป้องกันเหตุเภทภัย หรือแม้แต่การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร แต่สำหรับเรื่องหรือคดีในทางแพ่งนั้น ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้ **ตำรวจไทยในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์จะสามารถช่วยเหลือประชาชนในการระงับข้อพิพาททางแพ่งได้ ! หรือไม่ได้ !**

คดีที่จะนำมาเล่าให้ฟังในฉบับนี้เป็นเรื่องที่ศาลปกครองได้วินิจฉัยถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้เข้าช่วยเหลือประชาชน โดยการเจรจาไกล่เกลี่ยในเรื่องค่าเสียหายและรับเงินจำนวนดังกล่าวไว้แทนผู้เสียหายอันเป็นข้อพิพาททางแพ่งโดยที่ไม่ได้มีการลงบันทึกประจำวัน และต่อมาได้ถูกลงโทษทางวินัยฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเท็จจริงมีว่า นาย ล. นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษ ได้ร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจท่องเที่ยวว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากบริษัท ข. เนื่องจากไม่สามารถพาตนเดินทางไปขึ้นเรือได้ทันเวลาที่นัดหมาย เป็นเหตุให้ถูกริบเงินมัดจำ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ต่อมานางสาว ศ. เจ้าของบริษัท ได้เดินทางมาที่สถานีตำรวจท่องเที่ยวเพื่อตกลงค่าเสียหาย แต่นาย ล. ดิคุระจึงไม่ได้ร้อพบ **ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งสารวัตรสถานีตำรวจท่องเที่ยวจึงได้ช่วยเจรจาและได้ตกลงให้มีการจ่ายค่าเสียหายกันเป็นจำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท**

แต่ในการเจรจาตกลงกันดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีไม่ได้บันทึกการปฏิบัติหน้าที่ลงในรายงานประจำวัน นาง ศ. จึงเข้าใจว่าผู้ฟ้องคดีเรียกผลประโยชน์เอง และได้้นำเรื่องไปร้องเรียนต่อผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ว่าถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกผลประโยชน์ อันเป็นผลให้มีการแอบบันทึกภาพเหตุการณ์การรับมอบเงินที่นาง ศ. ได้มอบให้กับผู้ฟ้องคดี และได้มีการเผยแพร่ภาพดังกล่าวออกอากาศในเวลาต่อมา

คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาทัณฑ์ทางวินัย โดยกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว มีความเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีรับเงินดังกล่าวจากนางสาว ศ. แล้วไม่ได้ลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานให้เป็นที่เรียบร้อยตามระเบียบกำหนด ถือได้ว่าเป็นการละเว้นการกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือทำให้เสียระเบียบแบบแผนของตำรวจ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามมาตรา ๗๘ (๑) และ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และผู้ถูกฟ้องคดี (ผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง) ในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยมีความเห็นสอดคล้อง จึงสั่งลงทัณฑ์กักขังผู้ฟ้องคดีเป็นระยะเวลา ๑๕ วัน

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นการดำเนินการโดยส่วนตัวไม่ได้ใช้อำนาจหน้าที่ราชการแต่อย่างใด และเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องในทางแพ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่และไม่ใช่งานที่ต้องปฏิบัติ จึงไม่ต้องลงบันทึกประจำวัน อีกทั้งทางราชการมิได้รับความเสียหายหากแต่เป็นตัวผู้ฟ้องคดีเองที่ได้รับความเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่ง

กรณีดังกล่าวนี้จะถือเป็นเรื่องทางแพ่งที่จะต้องลงบันทึกประจำวัน หรือไม่ ? และการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ลงบันทึกประจำวันถือเป็นการละเลยการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการกระทำผิดวินัย หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีแพ่งจะไม่ได้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ฟ้องคดีตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์สามารถช่วยเหลือประชาชนในการระงับข้อพิพาททางแพ่งได้ โดยไม่ขัดต่อระเบียบฯ ดังกล่าว โดยผู้ฟ้องคดีต้องดำเนินการให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือด้วยความโปร่งใสและมีหลักฐานตรวจสอบได้เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเข้าใจผิดหรือความเคลงใจในการดำเนินการของผู้ฟ้องคดี แต่การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ลงบันทึกการดำเนินการในรายงานประจำวัน ถือเป็นการละเว้นการปฏิบัติตาม

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๒ และประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ ๒๓ ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจต้องบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตำรวจและงานที่ตำรวจได้ปฏิบัติ ในรายงานประจำวันไว้เป็นหลักฐานเพื่อทราบว่าในแต่ละวันมีเหตุการณ์อย่างใดเกิดขึ้นและเจ้าพนักงานตำรวจได้จัดการไปอย่างไร

เมื่อการดำเนินการของผู้ฟ้องคดีเป็นการช่วยเหลือประชาชนในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ที่สถานีตำรวจท้องที่ ที่มีระเบียบแบบแผนกำหนดให้ต้องบันทึกในรายงานประจำวัน การที่ผู้ฟ้องคดีละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการลงบันทึกประจำวันจนทำให้เกิดการเข้าใจผิดในทำนองว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นตำรวจเรียกผลประโยชน์ ทำให้เกิดความเสียหาย แก่ชื่อเสียงแก่ทางราชการหรือทำให้เสียระเบียบแบบแผนของตำรวจ จึงเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งลงโทษกักขังผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑๕ วัน จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบและ สมควรแก่เหตุแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๕๖/๒๕๕๔)

คดีนี้ถือเป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า การทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์นั้น ไม่ใช่แต่เพียง การป้องกันหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเท่านั้น หากเป็นข้อพิพาทในทางแพ่งดังเช่นคดีนี้ แม้ตำรวจจะไม่มี อำนาจหน้าที่โดยตรงแต่เมื่อประชาชนมาร้องทุกข์ขอความช่วยเหลือ ตำรวจก็สามารถเข้าช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกได้ เท่าที่ไม่ขัดต่อระเบียบแบบแผนหรืออำนาจหน้าที่ของตำรวจ และเพื่อเป็นการแสดงเจตนาโดยสุจริตก็จำเป็นต้องมีการลงบันทึก ประจำวันไว้เป็นหลักฐานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่ทางราชการตำรวจได้กำหนดไว้ ดังนั้น การลงบันทึกประจำวันในการ ระวังข้อพิพาททางแพ่งหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ถือเป็นหน้าที่ที่ตำรวจต้องปฏิบัติ ครับ !

นายปกครอง
